

Ljóð

- upprifjun á hugtökum -

frumlína	fyrri lína (lína 1, 3, 5 o.s.frv.)
síðlína	seinni lína (lína 2, 4, 6 o.s.frv.)
endarím	þegar rímorðin eru í enda ljóðlínu
karlrím	þegar rímorðin eru 1 atkvæði, d. mig - þig
kvenrím	þegar rímorðin eru 2 atkvæði, d. hólar - stólar
veggjað rím	þegar rímorðin eru 3 atkvæði, d. gangandi - hangandi
runurím	þegar orðin í enda 1. og 2. ljóðlínu ríma saman eða í 3. og 4. ljóðlínu (runa = röð)
víxlrím	þegar orðin í enda 1. og 3. ljóðlínu ríma saman eða í 2. og 4. ljóðlínu
ljóðstafir	þegar orð hefjast á sömu hljóðum á ákveðnum stað í ljóðlínu. Ljóðstafir skiptast í stuðla og höfuðstafi.
stuðlar	eru oftast tveir, standa í frumlínu
höfuðstafur	er alltaf einn, stendur í síðlínu (fremst eða mjög framarlega)
líking	einhverju er líkt við eitthvað annað, með orðunum eins og eða sem. Dæmi: augu þín eru eins og himinninn - augunum líkt við himinn, þar sem hvort tveggja er blátt á litinn.
persónugerving	dauðir hlutir fá mannlega eiginleika, gera eitthvað sem einungis lifandi verur geta gert. Dæmi: regnið grætur - regnið er persónugert sem manneskja sem grætur.

Hér koma dæmi með útskýringum:

frumlína Allt fram streymir endalaust, (a)

síðlína ár og dagar líða. (b)

frumlína Nú er komið hrímkalt haust, (a)

síðlína horfin sumarblíða. (b)

Kristján Jónsson Fjallaskáld

a) endarím, víxlrím, karlrím

b) endarím, víxlrím, kvenrím

frumlína Viltu heyra væna mín, (a)

síðlína vísur, sem ég kvað til bín (a)

frumlína eina þögla þorranótt (b)

síðlína þegar allt var stillt og rótt. (b)

Sveinbjörn Beinteinsson

a) endarím, runurím, karlrím

b) endarím, runurím, karlrím

frumlína Tækifærið gríptu greitt,

síðlína giftu mun það skapa.

frumlína Járnið skaltu hamra heitt,

síðlína að hika er sama og tapa.

Steingrímur Thorsteinsson

stuðlar: g - g

höfuðstafur: g

stuðlar: h - h

höfuðstafur: h

Mundu að þegar sérhljóðar eru ljóðstafir geta þeir skipst á, það þarf ekki alltaf að vera sami sérhljóðinn.

frumlína Ýmsir þrá en ekkert fá,

síðlína af því gerast bitrir.

frumlína Flestir reynast eftir á

síðlína ótrúlega vitrir.

Bragi Björnsson

stuðlar: ý - e

höfuðstafur: a

stuðlar: e - á

höfuðstafur: ó